

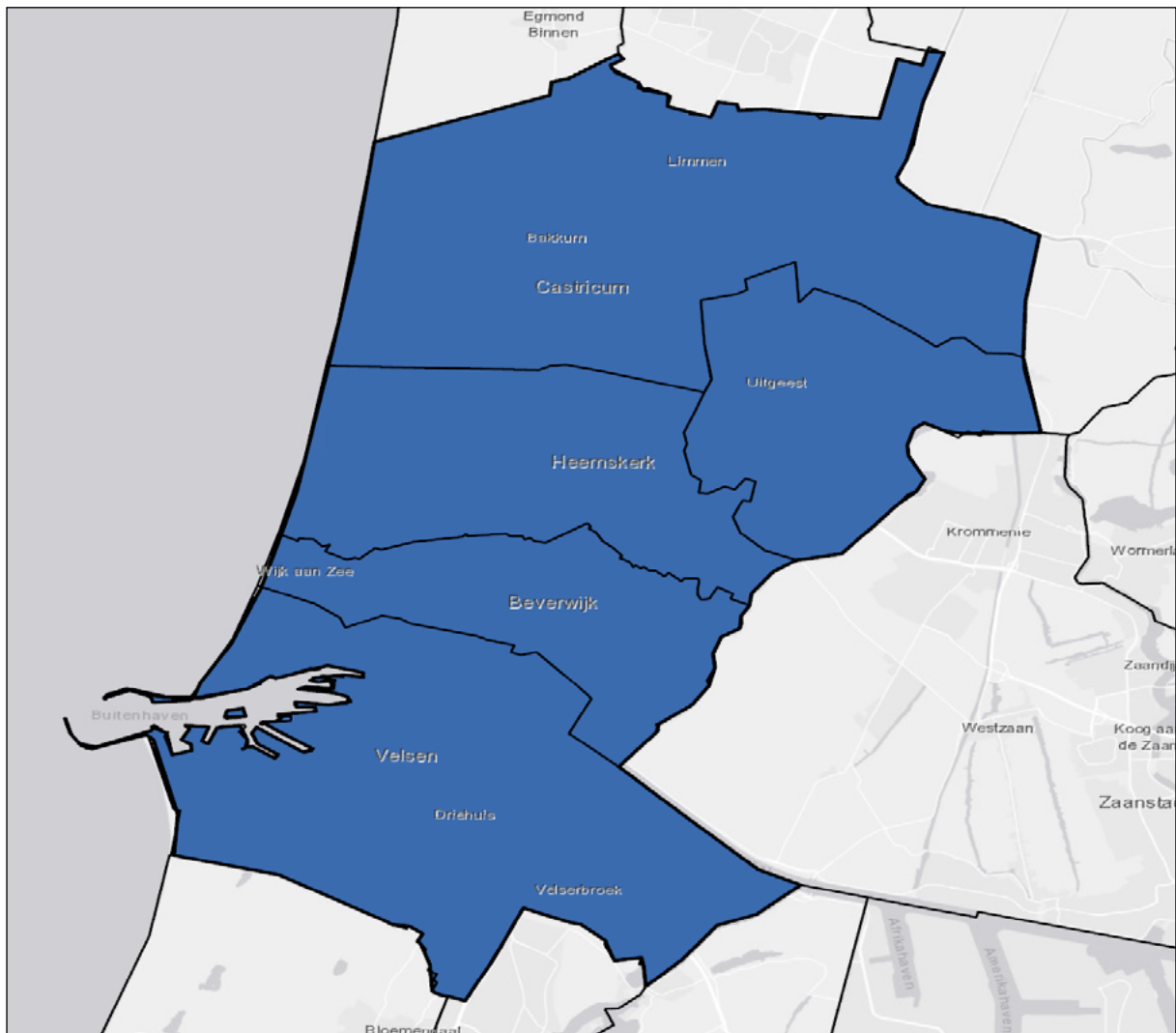
Medegefinancierd door
de Europese Unie

Fonds voor
rechtvaardige
transitie

Publieksversie JTF IJmond

Operationeel Programma en Territoriaal Plan voor een Rechtvaardige Transitie

Inhoud

1	Introductie JTF Nederland.....	3
2	Operationeel Programma.....	4
2.1	Programmastrategie	4
2.1.1	Inleiding	4
2.1.2	Maatschappelijke uitdagingen: impact van klimaattransitie-opgave.....	5
2.1.3	Tekortkomingen van de markt	6
2.1.4	Investeringsbehoeften en verhouding JTF met andere Europese fondsen.....	6
2.1.5	Aanbevelingen van de Europese Commissie	7
2.1.6	JTF Nederland 2021-2027 transitieproblemen in de regionale plannen	8
2.1.7	Wie kan JTF-steun aanvragen?.....	9
2.2	Prioriteiten per JTF-regio	10
2.2.1	Programmabudget en cofinanciering	11
2.2.2	IJmond	12
2.3	Uitvoering programma.....	16
2.3.1	Governance en betrokken regionale partijen	16
2.3.2	Administratieve lastenverlichting en vereenvoudigde kostensoorten	17
2.3.3	Communicatie en zichtbaarheid	18
3	Territoriaal Plan voor een Rechtvaardige Transitie Nederland.....	19
3.1	Overzicht van het transitieproces en vaststelling van de zwaarst getroffen gebieden	19
3.1.1	Inleiding	19
3.1.2	Energie-en grondstoffentransitie	19
3.1.3	Sociaaleconomische effecten.....	19
3.1.4	Begunstigden	20
3.1.5	Regionale aanpak en vaststelling gebieden	20
3.2	Territoriaal Plan voor een Rechtvaardige Transitie IJmond	21
3.2.1	Beoordeling van de economische, sociale en territoriale gevolgen van de transitie.....	21
3.2.2	Ontwikkelingsbehoeften en -doelstellingen	23
3.2.3	Samenhang met andere programma's.....	26

1 Introductie JTF Nederland

Inleiding

De Europese Unie heeft 623 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het fonds voor een rechtvaardige transitie: Just Transition Fund Nederland (JTF). Het JTF draagt bij aan de overgang naar een klimaatneutraal Europa tegen 2050. Klimaatneutraal betekent dat de uitstoot van broeikasgas niet hoger is dan wat er vastgelegd wordt, netto is de uitstoot dan nul. Het voornaamste doel van het JTF is om de transitie op een rechtvaardige manier te laten verlopen in regio's die sociaaleconomisch sterk afhankelijk zijn van de fossiele industrie. Het Nederlandse JTF-programma heeft betrekking op de regio's Groningen-Emmen, IJmond, Groot-Rijnmond, West-Noord-Brabant, Zeeuws-Vlaanderen en Zuid-Limburg. De JTF-middelen worden geïnvesteerd om banen te behouden en te creëren bij bedrijven die overschakelen op klimaatneutraliteit en om te zorgen dat de beroepsbevolking zich bij- en omschoolt voor de banen van de toekomst. Het programma loopt van 2021 tot 2027. Begin 2023 gaan de zes regionale steunprogramma's officieel open voor aanvragers, zoals het mkb en kennisinstellingen.

Met het JTF willen de geselecteerde regio's bijdragen aan transitie die spelen:

- Energietransitie
- Klimaattransitie
- Grondstoffentransitie

Totstandkoming JTF Nederland

Partijen uit alle JTF-regio's zijn betrokken bij de vormgeving van het programma. Zij zullen gedurende de uitvoering van het programma betrokken blijven en worden verder aangeduid als stakeholders. Elke regio heeft een eigen transitieplan (territoriaal plan voor een rechtvaardige transitie, afgekort TJTP) opgesteld, voor de passende inzet van JTF-middelen in de regio. Per regio waren daarbij de relevante partijen betrokken, waaronder provincies, gemeenten, partijen uit het maatschappelijk middenveld, bedrijven, sociale partners, onderwijsinstellingen en jongerenorganisaties. Deze betrokkenheid werd per regio vormgegeven, onder andere door diverse bijeenkomsten voor belanghebbenden en een consultatieronde. Daarnaast heeft het Rijk overleg gevoerd met mede-overheden, maatschappelijke en sociale partners over de invulling van het JTF-programma.

Leeswijzer

Dit document gaat in op het Operationeel Programma en het Territoriale Plan voor een Rechtvaardige Transitie van JTF Nederland. Hoofdstuk 2 gaat in op het Operationeel Programma en omvat een algemeen deel en een deel specifiek voor IJmond. Hoofdstuk 3 behandelt de vaststelling van de Nederlandse JTF-gebieden en gaat in op het Territoriale Plan voor een Rechtvaardige Transitie (TJTP) van IJmond. Dit document is een samenvatting van het programma zoals goedgekeurd door de Europese Commissie en biedt uitgebreide informatie voor (mogelijke) projectindieners. Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend; raadpleeg daarom het volledige programmadocument voor de officiële teksten.

Specifieke eisen en procedures voor projectindieners voor de JTF-regio IJmond worden per openstelling gepubliceerd op de website van de intermediaire instantie: [Kansen voor West](#).

2 Operationeel Programma

2.1 Programmastrategie

2.1.1 Inleiding

Het fonds voor een rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit in 2050 (in het Engels Just Transition Fund en hierna: JTF) is een belangrijk instrument om de overgang naar duurzaam energie- en grondstoffengebruik (klimaattransitie) in Nederland en Europa op een eerlijke en inclusieve manier te laten verlopen. De Europese Klimaatwet stelt het doel om de netto-uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met ten minste 55 procent ten opzichte van 1990 te verminderen ("Fit for 55"). Dit eist van elke industriesector een bijdrage aan de Europese Green Deal. Om de transitie op een eerlijke en inclusieve manier te laten verlopen, is het belangrijk dat iedereen mee kan in de transitie naar een duurzame toekomst. Het moet voorkomen worden dat niet vooral kwetsbare mensen en regio's worden geraakt.

Het JTF zet zich in om de sociaal-economische gevolgen van de klimaattransitie op te vangen. Het JTF richt zich daarmee op regio's, sectoren en werknemers die zwaar geraakt worden, bijvoorbeeld doordat er veel banen dreigen te verdwijnen of dat een onderneming het productieproces moet ombouwen van fossiel naar duurzaam.

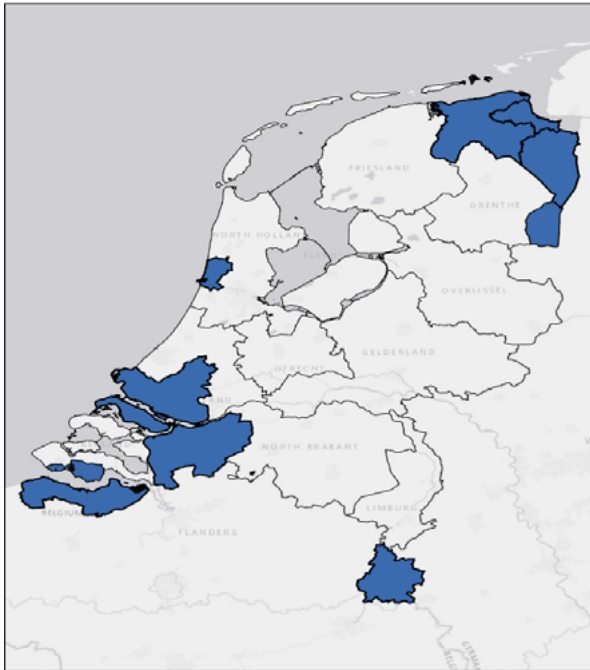
Een aantal Nederlandse regio's is extra kwetsbaar, omdat in deze regio's veel mensen werken in energie-intensieve sectoren, zoals de (petro)chemie, staalindustrie, gaswinning en overige industrie. Deze sectoren ondergaan in een korte tijd grote veranderingen. Werknemers moeten nieuwe vaardigheden en kennis opdoen, om zich zo aan te passen aan de veranderende aard van het werk als gevolg van de transitie. Gericht ingrijpen op de arbeidsmarkt en scholing zijn dan ook belangrijke voorwaarden voor een succesvolle transitie waarin iedereen mee kan. Het is in verschillende gebieden in Nederland nodig om extra aandacht hieraan te besteden, met het oog op een succesvolle en rechtvaardige transitie.

Nederland heeft in samenspraak met de Europese Commissie in kaart gebracht welke regio's het meest kwetsbaar zijn voor de sociaal-economische gevolgen van de klimaattransitie. Het gaat om de regio's met een groot aandeel van energie-intensieve sectoren, waar de noodzaak groot is om snel economisch te vernieuwen. Daarnaast maakt de sociaal-economische kwetsbaarheid dat de regio' de gevolgen van de transitie minder goed kunnen opvangen. Daartoe heeft elke geselecteerde regio een Territoriaal Plan voor een Rechtvaardige Transitie opgesteld (TJTP).

De volgende zes regio's zijn geselecteerd voor het JTF

- **Groningen-Emmen**
- **IJmond**
- **Groot-Rijnmond**
- **Zeeuws-Vlaanderen en Vlissingen-Oost**
- **West-Noord-Brabant**
- **Zuid-Limburg**

Figuur 1: JTF-regio's Nederland

2.1.2 Maatschappelijke uitdagingen: impact van klimaattransitie-opgave

Klimaatverandering is dé uitdaging van de huidige generatie. Nederland en de EU nemen maatregelen om de klimaatverandering te verminderen en de gevolgen op te vangen. Om de doelstellingen van de Europese Klimaatwet te bereiken, zijn er ingrijpende veranderingen nodig in de sectoren energie (bijv. verbod op kolencentrales vanaf 2030) en industrie (o.a. energiebesparing, overstappen op groene energiebronnen zoals groene elektriciteit of groene waterstof, circulair gebruik van grondstoffen en CO₂-afvang, -opslag en -hergebruik).

Om de klimaattransitie in de energie- en industriële sector te realiseren, is een toekomstgerichte aanpak nodig waarin het bedrijfsleven en de overheid samen investeren in een duurzame toekomst, met nieuwe, duurzame productieprocessen en waardeketens. Het geleidelijk afbouwen van fossiele productie leidt tot grote sociaal-economische effecten in de JTF-regio's. Door het verlies van werkgelegenheid in de fossiele industrie dreigen werknemers hun huidige banen te verliezen. Om deze effecten te compenseren, is het nodig de economie minder afhankelijk te maken van fossiele industrie en over te gaan naar duurzame bedrijvigheid (diversificatie) en de economie te vernieuwen (innovatie).

Naast het verlies van banen in de fossiele industrie heeft de klimaattransitie nog een belangrijk sociaaleconomisch effect. Veel van het bestaande werk zal namelijk van karakter veranderen. Dit betekent voor de mensen dat zij andere vaardigheden nodig hebben. Daarom is om- en bijscholing van werknemers en werkzoekenden (waaronder jongeren) nodig. Sommige mensen verliezen hun baan in de fossiele industrie en moeten zich laten om- of bijscholen om in de toekomst een nieuwe baan te kunnen vinden.

Kortom, met het JTF wordt een bijdrage geleverd aan het opvangen van de maatschappelijke gevolgen van de klimaattransitie.

2.1.3 Tekortkomingen van de markt

Inleiding

De klimaattransitie leidt tot een veranderende vraag en neemt ook negatieve gevolgen met zich mee. De negatieve gevolgen van deze veranderende vraag kunnen alleen opgevangen worden met investeringen in de productie- en arbeidsmarkt. De transitie kan alleen maar succesvol zijn als er nú op de veranderende vraag naar arbeidsmarkt wordt ingespeeld. Dit vraagt om een forse inzet en een specifieke aanpak per regio.

Kwetsbaarheden aan de productiekant

Aan de productiekant is sprake van een jarenlange specialisatie en investeringen in de fossiele productie. Bedrijven zijn daardoor geneigd om de bestaande fossiele waardeketens maximaal te gebruiken. Dat betekent dat bedrijven niet direct reageren op veranderende maatschappelijke eisen en veranderingen in de marktvraag. Daarbij zijn de procesindustrieën, zoals de staal- en maakindustrie regionaal sterk geconcentreerd, vanwege schaalvoordelen. Die concentratie heeft marktvoordelen gebracht, maar die slaan in de klimaattransitie om naar een sterk regionaal nadeel en grote kwetsbaarheid. Er is op een regionaal schaalniveau sprake van een probleem: aanpassing van individuele bedrijven vraagt om aanpassing van een heel systeem. Zo moet er bijvoorbeeld voor een gehele industriële regio voldoende duurzame stroom en groene waterstof beschikbaar zijn om de industrie te kunnen verduurzamen. Dit vraagt om coördinatie en samenwerking tussen bedrijven, iets wat niet altijd vanzelf tot stand komt.

Kwetsbaarheden op de arbeidsmarkt

Door keuzes uit het verleden, is het nu lastig om snel te reageren op de klimaattransitie. In de JTF-regio's zijn er veel werkenden met 'fossiele' specialisaties. Dat maakt delen van de beroepsbevolking in die regio's kwetsbaar voor de effecten van de klimaattransitie. De bestaande kennis en vaardigheden van werkenden dreigen te verouderen en kunnen zonder om- en bijscholing niet vanzelfsprekend in hetzelfde bedrijf of elders worden ingezet. Daarbij werkt de arbeidsmarkt niet perfect. Zo blijken veel werknemers pas in beweging te komen als hun baan daadwerkelijk verdwijnt. Bovendien hebben veel mensen niet de tijd, kennis of middelen om op veranderingen te reageren in de markt. Ook ontbreekt het vaak aan een passend scholingsaanbod, omdat opleidingen niet direct reageren op veranderingen in de markt.

2.1.4 Investeringsbehoeften en verhouding JTF met andere Europese fondsen

Investeringsbehoeften

De JTF-strategie is gericht op vernieuwing van de economie. Het kan zowel gaan om bestaande bedrijven die innoveren, als om het stimuleren van nieuwe bedrijvigheid. Het JTF bouwt daarbij voort op de zogeheten regionale innovatiestrategieën voor slimme specialisatie (RIS3) van de vier Nederlandse landsdelen (Noord, Oost, Zuid, West). De RIS3 geeft richting aan de inzet van regionaal beschikbare Europese overheidsmiddelen, gekoppeld aan rijksmiddelen en provinciale middelen.

De kernelementen van de JTF-strategie zijn daarbij:

- Het innoveren en vergroenen van productieprocessen in de regio's die het sterkst worden geraakt door de transitie
- Het investeren in de infrastructuur ten behoeve van het vergroenen van productieprocessen
- Het ontwikkelen van menselijk kapitaal op alle niveaus voor de transitie

Het JTF-programma Nederland sluit aan op de belangrijkste Europese beleidsdoelen voor de komende decennia. De energie-, klimaat- en grondstoffentransitie zijn alle onderdeel van de overgang naar een groen Europa (Green Deal). De JTF-strategie is gericht op de transitie naar een nieuwe, circulaire en CO₂-neutrale maatschappij op grote schaal. Alle regionale Territoriale Plannen voor een Rechvaardige Transitie (TJTP's) die ten grondslag liggen aan dit JTF programma dragen hier naadloos aan bij.

Complementariteit en synergie

De JTF-strategie is ook ingebed in de (inter)nationale beleidscontext waarbij het Klimaatakkoord van Parijs is opgenomen in Europese- en Nederlandse wetgeving. Verder vormen het Integraal Nationaal Energie-Klimaatplan (INEK), het Nationaal Klimaatakkoord (NKA) en de Cluster Energie Strategieën (CES) belangrijke kaders.

Verhouding JTF met andere Europese fondsen

Er is sprake van een complementaire inzet ten opzichte van meerdere Europese subsidieprogramma's en fondsen zoals de het Herstel- en Veerkrachtplan (HVP), Herstel-en Veerkrachtfaciliteit (RRF) Horizon Europe, Innovation Fund, Connecting Europe Facility (CEF), Life, Interreg en de Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)- en het Europees Sociaal Fonds (ESF+). Dat wil zeggen dat het JTF zich onderscheidt van andere Europese fondsen en een andere inzet kent. Tegelijkertijd is er ook sprake van synergie/ wisselwerking: door de JTF-inzet in de regio's slim af te stemmen op andere Europese programma's en fondsen kan meerwaarde ontstaan.

Hoe verhoudt het JTF zich tot andere Europese fondsen:

- Het **Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)** kent een ruimere geografische omvang en is gericht op bredere maatschappelijke uitdagingen dan gevolgen van de klimaattransitie alleen. Op innovatiegebied is er mogelijk enige overlap, maar het JTF kent een meer geconcentreerde inzet, gericht op grotere projecten en op eerste opschaling van innovaties.
- Het **Europees Sociaal Fonds (ESF+)** richt zich meer op werklozen en doelgroepen met afstand tot de arbeidsmarkt, terwijl de arbeidsmarktinzet van het JTF veel gericht is op om- en bijscholing van werkenden en werkzoekenden en het aantrekken van jongeren.
- Het **Nederlandse Herstel-en Veerkrachtplan (HVP)** het HVP richt zich o.a. op het realiseren van structurele hervormingen op de gehele Nederlandse arbeidsmarkt, het stimuleren van Leven Lang Ontwikkelen over alle sectoren en het bevorderen van de groene transitie. Het JTF is specifiek gericht op het stimuleren van de arbeidsmarkt door middel van scholing en het versterken van de opleidingsinfrastructuur in die regio's, gericht op sectoren die het meest geraakt worden door de klimaattransitie.

2.1.5 Aanbevelingen van de Europese Commissie

Nederland wil met het JTF een aantal aandachtspunten uit de landspecifieke aanbevelingen en de landverslagen van de Europese Commissie (EC) uit de jaren 2019 t/m 2022 aanpakken.

Het JTF-programma sluit aan bij de aanbevelingen van de EC, om:

- Het innovatievermogen van de Nederlandse economie te versterken door te investeren in onderzoek, ontwikkeling en innovatie;
- Te investeren in gekwalificeerde vakmensen in de techniek;
- De inzetbaarheid van mensen aan de rand van de arbeidsmarkt te verbeteren;
- Te investeren in de groene en digitale transitie;
- Te investeren in het tegengaan van de negatieve gevolgen van de hoge arbeidsmarktcrapte voor het realiseren van de klimaattransitie;
- De afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen;
- Publieke investeringen in de groene transitie te vergroten.

2.1.6 JTF Nederland 2021-2027 transitieproblemen in de regionale plannen

Programma JTF Nederland 2021-2027: transitieproblemen in de regionale plannen

De officiële doelstelling van JTF Nederland luidt als volgt: *“Regio’s en mensen in staat stellen om te gaan met de sociale, werkgelegenheids-, economische en milieueffecten van de transitie naar de streefcijfers voor energie en klimaat voor 2030 van de Unie en een klimaatneutrale economie van de Unie uiterlijk in 2050, op basis van de Overeenkomst van Parijs.”*

Nederland zet daarbij met het JTF-programma in op drie centrale samenhangende beleidsdoelstellingen (‘sporen’). Elk spoor komt terug in de regionale JTF-programma’s, maar per regio kennen ze andere accenten. De basis voor het nationale JTF-plan is de transitie naar nieuwe duurzame productieprocessen in de industrie en chemie, die een complete ombouw van waardeketens vereist en direct impact heeft op directe en indirecte banen.

De inzet van JTF Nederland valt uiteen in drie centrale samenhangende beleidsdoelstellingen (‘sporen’) waarvoor steun kan worden aangevraagd. Elk spoor komt terug in de regionale JTF-programma’s, maar per regio kent het andere accenten (zie ook hoofdstuk 2.2 en hoofdstuk 3.2).

- **Spoor 1. Investerings in de vernieuwing en versterking van de regionale economie (innovatie):** projecten of activiteiten gericht op diversificatie (de overschakeling naar klimaatneutrale bedrijvigheid), modernisering en omschakeling.
- **Spoor 2. Investerings in technologie, systemen en infrastructuur (infrastructuur):** projecten of activiteiten gericht op het ontwikkelen van technologie, systemen en infrastructuur.
- **Spoor 3. Een wendbare en weerbare beroepsbevolking (arbeidsmarkt):** projecten of activiteiten die gerelateerd zijn aan de arbeidsmarkt.

De algemene omschrijvingen van de sporen en de projecten zoals ze in de JTF-verordening zijn genoemd staan hieronder. In hoofdstuk 2.2 en in hoofdstuk 3.2 staat de specifieke inzet binnen JTF IJmond omschreven.

Spoor 1. Investerings in de vernieuwing en versterking van de regionale economie (innovatie)

Doel van dit spoor is om te komen tot nieuwe, toekomstbestendige banen in de JTF-regio’s, om daarmee het verlies van fossiele banen op te vangen door:

1. De economische basis in fossiele industrie en energie van de regio’s te benutten als basis voor een duurzame industrie met nieuwe, toekomstbestendige banen
2. Door op basis van de Regionale Innovatie Strategie (RIS 3) de regionale economie te vernieuwen (diversificatie) en te versterken (specialisatie), om zo toekomstbestendige banen te creëren

Voorbeelden van activiteiten of projecten binnen spoor 1 zijn:

- Productieve investeringen in kleine en middelgrote ondernemingen die leiden tot economische diversificatie, modernisering en omschakeling (A);
- Investerings in de oprichting van nieuwe bedrijven, onder meer via bedrijfsincubatoren en adviesdiensten, die leiden tot het scheppen van banen (B);
- Investerings in onderzoek en innovatie, onder meer door universiteiten en openbare onderzoeksorganisaties, en ter bevordering van de overdracht van geavanceerde technologieën (C);
- Investerings in digitalisering, digitale innovatie en digitale connectiviteit;
- arbeidsmarktinzet (gekoppeld aan innovatie) (H).

Spoor 2. Investerings in technologie, systemen en infrastructuur (infrastructuur)

Doel van dit spoor is bijdragen aan de 'hardware' van een duurzame en toekomstbestendige economie door:

1. Investerings in de verduurzaming van de maak-en procesindustrie
2. Investerings in hernieuwbare energie en bevordering circulaire economie
3. Investerings in vaardigheden om met nieuwe systemen en technologie om te gaan

Spoor 1 en 2 vullen elkaar aan, en zijn beide nodig om het verlies van banen als gevolg van de transitie op te vangen met nieuwe, toekomstbestendige banen. Voorbeelden van activiteiten of projecten binnen spoor 2 zijn:

- Investerings in het gebruik van technologie, als ook in systemen en infrastructuur voor betaalbare schone energie, met inbegrip van technologieën voor energieopslag, en ter vermindering van broeikasgasemissies (D);
- Investerings in hernieuwbare energie (E);
- Investerings in de bevordering van de circulaire economie, onder meer door het voorkomen en verminderen van afval, efficiënt gebruik van hulpbronnen, hergebruik, herstel en recycling (J);
- Arbeidsmarktinzet (gekoppeld aan investeringen in technologie, systemen en infrastructuur).

Spoor 3. Een wendbare en weerbare beroepsbevolking (arbeidsmarkt).

Doel van dit spoor is het versterken van het menselijk kapitaal en het bieden van maatschappelijk perspectief waardoor iedereen kan meekomen in de klimaattransitie door in te zetten op omscholing van huidige werknemers en het bieden van passende opleidingen voor jongeren en werkzoekenden.

Voorbeelden van activiteiten of projecten binnen spoor 3 zijn:

- K. Bij- en omscholing van werknemers en werkzoekenden;
- L. Begeleiding van werkzoekenden bij het zoeken van een baan;
- M. Actieve inclusie van werkzoekenden;
- O. Andere activiteiten op het gebied van onderwijs en sociale inclusie, met inbegrip van, in naar behoren gemotiveerde gevallen, investeringen in infrastructuur ten behoeve van opleidingscentra en kinder- en ouderenzorgvoorzieningen.

De letters A t/m O uit de opsomming hierboven verwijzen naar de activiteiten die in de JTF-verordening zijn benoemd. De JTF-verordening is hier te vinden: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A32021R1056&from=NL>.

2.1.7 Wie kan JTF-steun aanvragen?

De JTF-gelden zijn beschikbaar voor verschillende doelgroepen:

- De voornaamste doelgroep is het bedrijfsleven: kleine en middelgrote ondernemingen (mkb, ook wel midden- en kleinbedrijf) inclusief start- en scale-ups.
- Ook steun aan (samenwerkingsverbanden van) kennis-en onderwijsinstellingen, overheden (gemeenten, arbeidsmarktregio's, provincies), en overige arbeidsmarktpartijen is mogelijk.
- Het grootbedrijf geldt in het algemeen niet als doelgroep voor de JTF-middelen, maar in enkele specifieke gevallen en regio's is deelname van vooraf geïdentificeerde grootbedrijven voorzien. Waar dit het geval is, is dit in de Territoriale Plannen voor een Rechtvaardige Transitie (TJTP's) aangegeven.

Naast de partijen die steun uit het JTF kunnen ontvangen, komen ook arbeidsmarkt doelgroepen in aanmerking. Het gaat bijvoorbeeld om werkenden en werkzoekenden in energie-intensieve sectoren, zij-instromers, scholieren en studenten. In alle gevallen moet er een relatie met de betreffende JTF-regio en met (de effecten van) de klimaattransitie.

2.2 Prioriteiten per JTF-regio

Van nationaal programma naar regiospecifieke JTF-inzet

Hoofdstuk 2.1 beschrijft de aanleiding en inzet voor het JTF in Nederland in algemene zin. De geselecteerde JTF-regio's hebben veel met elkaar gemeen. Tegelijkertijd kent elke regio een specifieke context: andere spelers, een ander beginpunt voor de klimaattransitie, andere sociaal-economische uitdagingen als gevolg van de transitie, en een andere sociaal-economische context. In elke regio worden de JTF-gelden op zo'n manier ingezet, dat deze passen bij de regiospecifieke uitdagingen.

De inzet loopt voor elke JTF-regio langs de drie sporen genoemd in hoofdstuk 1, maar kent per regio andere accenten. De volgende zaken zijn relevant voor elke regio:

- Context en aanleiding voor inzet JTF
- Inzet JTF per spoor
- Belangrijkste doelgroepen
- Indicatoren: hoe wordt de JTF-inzet per regio gemonitord?

Belangrijke principes waar projecten in alle JTF-regio's aan moeten voldoen

Een aantal EU principes geldt voor alle JTF-regio's. Deze zetten we hier vooraf uiteen en worden daarna niet meer per regio herhaald. Om in aanmerking te komen voor steun geldt dat projecten of acties in elke JTF-regio moeten voldoen aan de volgende principes:

- De voorziene projecten moeten in overeenstemming zijn met het principe 'Do no significant harm', waarmee bedoeld wordt dat projecten/activiteiten géén negatieve impact op het milieu of klimaat mogen hebben;
- Projecten moeten discriminatie op grond van leeftijd, geslacht, ras of etnische afkomst, seksuele geaardheid, godsdienst of overtuiging en handicap tegengaan;
- Projecten moeten in overeenstemming zijn met de EU-wetgeving tot harmonisering van toegankelijkheidseisen voor producten en diensten voor mensen met een beperking;
- Voor relevante investeringen met een fysieke component dan wel ontwerp zal het New European Bauhaus-initiatief, gericht op het combineren van design, duurzaamheid, toegankelijkheid, betaalbaarheid en investeringen, moeten worden gerespecteerd.

2.2.1 Programmabudget en cofinanciering

Het door de Europese Commissie beschikbaar gestelde programmabudget van het JTF-programma is in totaal 623 miljoen euro. Dit is als volgt aan de regio's toegewezen:

Tabel: totaal financiële toewijzingen per regio/prioriteit en nationale bijdrage inclusief Technische Bijstand in €

Prioriteit	Regio	Bijdrage Europese Unie vanuit JTF	Nationale cofinanciering (50% publiek en privaat)	Totaal
1	Groningen-Emmen	330.319.823	330.319.824	660.639.647
2	IJmond	58.556.695	58.556.696	117.113.391
3	Groot-Rijnmond	58.556.695	58.556.696	117.113.391
4	Zeeuws-Vlaanderen	58.556.695	58.556.696	117.113.391
5	West-Noord-Brabant	58.556.695	58.556.696	117.113.391
6	Zuid-Limburg	58.556.695	58.556.696	117.113.391
	Totaal Nederland	623.103.298	623.103.304	1.246.206.602

Binnen Nederland wordt verwacht dat JTF-regio Groningen-Emmen het meest kwetsbaar is voor de gevolgen van de transitie. Zodoende wordt het JTF grotendeels voor deze regio ingezet zoals hierboven is te zien in de tabel. De andere vijf regio's hebben een gelijk aandeel toegewezen gekregen.

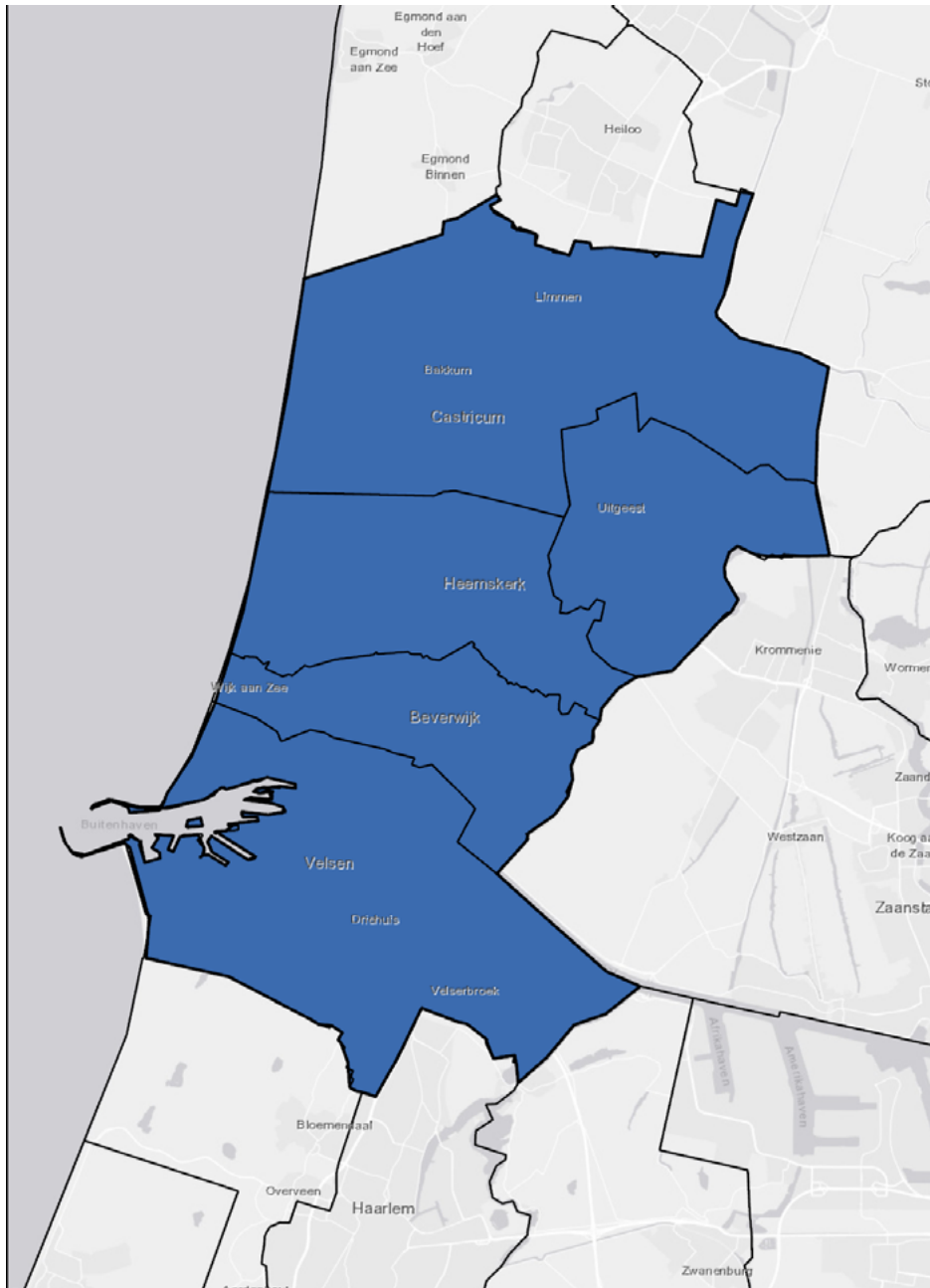
Het budget vanuit de EU is bedoeld als katalysator voor regionale investeringen. Dit betekent dat de subsidie een bijdrage is voor een *deel* van de projectkosten. JTF projecten kunnen tot maximaal 50% subsidie krijgen. De hoogte van de EU-bijdrage is daarnaast afhankelijk van de regels omtrent staatssteun. Het overige deel van de projectkosten moet worden gedekt door een combinatie van eventuele publieke cofinanciering (vanuit Rijk, Provincies of andere overheden) en door private partijen, waaronder de aanvragers zelf.

2.2.2 IJmond

Context en aanleiding JTF IJmond

De transitie zorgt in de IJmond voor verlies van ‘fossiele’ banen en krapte op de arbeidsmarkt. Om deze effecten op te vangen, zet de IJmond met het JTF in op een duurzame staalindustrie als toekomstbestendige werkgever, diversificatie van de economie en een toekomstbestendige arbeidsmarkt.

Figuur 2: JTF-gebied IJmond

Inzet JTF IJmond in 3 sporen

De belangrijkste beleidsdoelstellingen waar steun voor kan worden aangevraagd in de IJmond worden langs de drie sporen ingezet.

Spoor 1: Vernieuwing en versterking van de regionale economie.

Voorbeelden van te ondersteunen acties of projecten zijn:

- Duurzame staalproductie op basis van Direct Gereduceerd IJzer (DRI), innovatieve vormen van elektrificatie in staalproductie en andere innovaties ter verduurzaming van de staalproductie;
- Innovatieve uitkoppeling van niet-fossiele restwarmte uit elektrolyzers voor groene waterstof en uit de productie van groen staal;
- Ontwikkeling en opschaling van innovatieve groene waterstoftoepassingen als brand- en grondstof in o.a. zwaar wegtransport, luchtvaart, scheepsvaart, energie en de maakindustrie;
- Ontwikkeling van innovatieve vormen van energieopwekking zoals drijvende zonne-energie en getijdenenergie;
- Innovatief hergebruik van afgevangen CO₂ als grondstof;
- Innovatie op 'smart' & duurzame maintenance en industrie: stimuleren van (digitale) innovaties t.b.v. een energie-efficiënte, slimme en circulaire industrie (o.a. door Innovatiecentra, fieldlabs).

Dit gebeurt door innovatieprojecten waarbij innovaties op industriële schaal (proeffabriek of -installaties) gedemonstreerd worden t.b.v. opschaling, en door ondersteuning van innovatieclusters (waaronder netwerkactiviteiten):

- Productieve investeringen in het mkb die leiden tot diversificatie en nieuwe banen in de IJmond als energy hub op de hierboven genoemde thema's, door investeringen in bedrijfsontwikkeling (haalbaarheidsstudies, ontwikkelen van waardeketens, investeringsgereed maken van businesscases), innovatievouchers en onderzoeks- en innovatieprocessen;
- Integrale acties die én op innovatie én op arbeidsmarkt inzetten (Maatschappelijk rendement, o.a. door ondersteunen van aanpassingen en betrekken van langdurig werklozen).

Spoor 2: Investerings in technologie, systemen en infrastructuur

Voorbeelden van te ondersteunen acties of projecten zijn:

- Groene waterstof hub: ontwikkelen en opschalen van opwek, transport, opslag en toepassingen van groene waterstof t.b.v. staal- en overige sectoren (waaronder zwaar wegtransport, luchtvaart, scheepsvaart, energie en de maakindustrie);
- Groen staal: investeringen in technologie, systemen en infrastructuur benodigd voor de transitie naar groen staal als toekomstbestendige werkgever;
- Elektrificatie: investeringen in de energie-infrastructuur (lokale 150 kV aansluitingen) en het toepassen van innovatieve oplossingen voor het tegengaan van netcongestie. N.B. er wordt geen aanleg van 380 kV-leidingen gesteund voor aanlanding van wind op zee;
- CO₂-infrastructuur voor innovatief hergebruik van CO₂;

Investerings in hernieuwbare energie voor duurzame, 'smart' industrie:

- Slimme werkplaats voor duurzame energie: uitbouw van 'technische werkplaatsen' voor wind op zee (o.a. in energiehavens);
- Innovatieve energie-efficiënte oplossingen in de industrie die breder kunnen worden vermarkt (bijv. Innovatieve elektroboilers of elektrificatie van industriële processen);
- Online energieplatforms voor de uitwisseling van groene energie (Business-to-Business).

Investerings in kennis en infrastructuur voor duurzame, 'smart' en circulaire industrie:

- Digitale werkplaats voor het mkb ter stimulering van (digitale) innovaties die bijdragen aan een circulaire industrie en aan de energietransitie;
- Nieuwe bedrijvigheid in de circulaire economie, zoals het digitaal inzichtelijk maken en benutten van circulaire reststromen door afvalscans.

Integrale acties die óók op arbeidsmarkt inzetten (zie spoor 1)

- Deze acties moeten een 'hefboomwerking' hebben: ontbrekende 'puzzelstukken' in (de financiering van) een duurzame en toekomstbestendige energie-infrastructuur. Ook worden enkel infra-projecten gesteund die voor alle marktpartijen toegankelijk zijn.

Spoor 3: Wendbare en weerbare beroepsbevolking

Voorbeelden van te ondersteunen acties of projecten zijn:

- Leven Lang Ontwikkelen en ontwikkeling van vaardigheden (om- en bijscholing) van technisch personeel in de (staal)industrie, van alle leeftijden en opleidingsniveaus, bijv. via fieldlabs, kennis- en expertisecentra en programma's voor het vergroten van de (digitale) vaardigheden waar de klimaattransitie om vraagt (o.a. door de inzet van vouchers voor het mkb, rondom scholingstrajecten). Kennisontwikkeling bij publieke instanties gericht op het (ruimtelijk) faciliteren en stimuleren van duurzame economische activiteiten;
- Kennistoepassing op de werkvloer door 'skills labs' en proefopstellingen bij bedrijven, gekoppeld aan projecten onder spoor 1 en 2;
- Acties die bijdragen aan duurzame en inclusieve inzetbaarheid (iedereen moet mee kunnen) waaronder functiecreatie, baan en life coaching, ondersteuning bij aanpassingen op het werk en overige maatregelen die duurzame inzetbaarheid vergroten (denk aan het activeren van werkgevers om ieders talent te benutten);
- Baanbegeleiding: begeleiding van werkzoekenden die hun baan verliezen in de staalindustrie, met specifieke aandacht voor langdurig werklozen en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Stimulering van mobiliteit op de arbeidsmarkt, door de koppeling te leggen met arbeidsmarktbeleid van buurregio's;
- Aantrekken en behoud van talent: o.a. acties die de bekendheid van de techniek als werkgever vergroten, en begeleiding van niet-werkenden (waaronder ook studenten en jongeren) naar een baan in de techniek (denk aan oriëntatie, kennis- en expertisecentra, een 'servicepunt techniek').

De belangrijkste doelgroepen onder de drie sporen zijn:

- Het mkb, incl. start- en scale-ups is de primaire doelgroep in spoor 1 en partner in spoor 2 en 3
- Participatie van het grootbedrijf is in enkele specifieke gevallen voorzien, onder strikte voorwaarden (zie TJTP IJmond) voor een overzicht van productieve investeringen in het grootbedrijf)
- Kennis- en onderwijsinstellingen (MBO, HBO, WO) en samenwerkingsverbanden/koepelorganisaties
- Overheden: gemeenten (op arbeidsmarkt), arbeidsmarktregio's, Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en havenbedrijven
- Overige arbeidsmarktpartijen: vakbonden, werkgeversorganisaties, regionale mobiliteitsteams
- Arbeidsmarkt doelgroepen: werkenden in de (staal)industrie en de publieke sector, werkzoekenden, zij-instromers en studenten, allen met relatie met de klimaattransitie en binding met de regionale arbeidsmarkt

Belangrijkste output en resultaatindicatoren IJmond

Om te monitoren of de projecten goede uitkomsten opleveren (output) en of het JTF-programma daarmee ook de juiste resultaten behaalt, zijn diverse indicatoren aangewezen.

Outputindicatoren:

- Totaal aantal deelnemers
- Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)
- Ondernemingen ondersteund door subsidies
- Ondernemingen ondersteund door financieringsinstrumenten
- Ondernemingen met niet-financiële steun
- Nieuwe ondernemingen die worden ondersteund
- Ondernemingen die samenwerken met onderzoeksorganisaties
- Bijkomende productiecapaciteit voor hernieuwbare energie (waarvan: elektriciteit, thermisch)
- Mkb dat investeert in vaardigheden voor slimme specialisatie, industriële transitie en ondernemerschap
- Voor hergebruik voorbereid afval
- Digitale beheerssystemen voor slimme netwerken
- Oplossingen voor elektriciteitsopslag (MWh)

Resultaatindicatoren:

- Banen gecreëerd in ondersteunde entiteiten
- Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun (waarvan: subsidies, financieringsinstrumenten)
- Mkb-bedrijven die product- of procesinnovatie introduceren
- Deelnemers die na deelname een kwalificatie behalen
- Deelnemers die na deelname aan het werk zijn
- Geraamde broeikasgasemissies ton CO₂ equivalent/jaar
- Extra operationeel vermogen geïnstalleerd
- Gebruik van gerecyclede materialen als grondstof
- Ondersteunende leerplaatsen in het mkb
- Mkb-personeel dat een opleiding in vaardigheden voor slimme specialisatie, industriële transitie en ondernemerschap voltooit (naar type vaardigheid: technisch management, ondernemerschap, groen overig)

2.3 Uitvoering programma

2.3.1 Governance en betrokken regionale partijen

Voor een succesvolle transitie is voldoende draagvlak voor het realiseren van de transitie van wezenlijk belang. Daarom zijn partijen uit alle regio's betrokken geweest bij het opstellen van het JTF-programma en blijven zij betrokken tijdens de uitvoering.

Betrokkenheid tijdens de voorbereiding

Elke regio heeft een eigen transitieplan opgesteld, voor de passende inzet van JTF-middelen in de regio. Per regio waren daarbij de relevante partijen betrokken, waaronder provincies, gemeenten, partijen uit het maatschappelijk middenveld, bedrijven, sociale partners, onderwijsinstellingen en jongerenorganisaties. Deze betrokkenheid werd per regio vormgegeven, onder andere door diverse bijeenkomsten voor belanghebbenden en een schriftelijke consultatieronde. Daarnaast heeft het Rijk overleg gevoerd met medeoverheden, maatschappelijke en sociale partners over de invulling van het JTF-Programma. .

Betrokkenheid tijdens de uitvoering en monitoring

Ook in de uitvoering blijven partijen betrokken in de uitvoering, toezicht en evaluatie van het programma. De volgende partijen zijn betrokken bij de uitvoering van het JTF-programma en worden hieronder verder toegelicht:

- Regionale stuurgroepen
- Monitoringscomité
- Deskundigencommissie
- Beheerautoriteit
- Intermediare Instanties
- Begeleidingscommissie evaluatie

Regionale Stuurgroepen

In elke regio wordt een regionale stuurgroep ingericht met belanghebbenden op het vlak van economie en arbeidsmarkt. Elke regionale stuurgroep levert één afgevaardigde in het Monitoringscomité.

De regionale stuurgroep:

- Stelt de wijze en tijdstippen van de openstelling van projectoproepen vast;
- Bespreekt de monitoringsrapportages van de bestedingen in de regio ter voorbereiding van het Monitoringscomité; en
- Stelt de deskundigencommissie voor die door de minister van Sociale Zaken en werkgelegenheid wordt ingesteld.

Monitoringscomité

Het monitoringscomité ziet toe op de correcte uitvoering van het JTF-programma. Voor de uitvoering van het gehele JTF-programma wordt één monitoringscomité ingesteld. Dit comité bestaat in ieder geval uit:

- Vertegenwoordiger werkgevers
- Vertegenwoordiger werknemers
- Vertegenwoordigers JTF-regio's
- Vertegenwoordiger kennisinstellingen
- Vertegenwoordiger onderwijsinstellingen
- Vertegenwoordiger milieuorganisatie
- Vertegenwoordiger jongerenorganisatie
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap
- Maatschappelijk middenveld

Deskundigencommissie

In elke regio wordt een deskundigencommissie ingesteld. Dit is een expertgroep van onafhankelijke deskundigen op de terreinen van het JTF-programma. Deze commissie zal de beoordeling van projectaanvragen uitvoeren. Nadat aanvragen door de Intermediaire Instanties (zie hierna) zijn getoetst op volledigheid en op de match met het JTF, beoordeelt de deskundigencommissie de kwaliteit van de aanvragen. De deskundigencommissie geeft zwaarwegend advies aan de intermediaire instanties over welke projecten moeten worden goedgekeurd.

De criteria voor de selectie van deskundigen in de commissie zijn:

- Onafhankelijkheid; geen betrokkenheid bij aanvragers.
- Deskundigheid: inhoudelijke expertise op het/de terrein(en) van het programma.
- De deskundigencommissie wordt benoemd door de Intermediaire Instanties in samenspraak met de beheerautoriteit en op advies van het monitoringscomité.

Beheerautoriteit

Het UVB (Uitvoering Van Beleid) treedt op als beheerautoriteit. Het UVB is onderdeel van SZW en zorgt voor het beheer van het programma. Ook is UVB samen met de intermediaire instanties (zie hierna) verantwoordelijk voor de uitvoering van het JTF.

Intermediaire Instanties

Het JTF-programma wordt in zes regio's uitgevoerd in samenwerking met drie intermediaire instanties: Stimulus Programmamanagement (Zuid-Nederland), Kansen voor West (West-Nederland) en SNN (Noord-Nederland). Zij zijn samen met het UVB verantwoordelijk voor de uitvoering en publiceren de informatie over de regionale programma's en projectoproepen, fungeren als loket voor vragen van initiatiefnemers, en begeleiden de projectoproepen en het contact daarover met indieners.

Begeleidingscommissie evaluatie

Voor de evaluatie van het JTF-programma wordt het evaluatieplan JTF 2021-2027 opgesteld en uitgevoerd. Ter begeleiding van het onderzoek wordt een begeleidingscommissie ingesteld. De samenstelling van de begeleidingscommissie wordt bepaald aan de hand van het type onderzoek dat plaatsvindt, maar zal in ieder geval bestaan uit relevante partijen vanuit het maatschappelijke middenveld.

2.3.2 Administratieve lastenverlichting en vereenvoudigde kostensoorten

Binnen het JTF-programma wordt gekeken naar het toepassen van maatregelen voor administratieve lastenverlichting die recent in andere Europese programma's (EFRO en ESF) zijn afgesproken.

Concreet zijn er verschillende opties voor vereenvoudigde kostensoorten opgenomen in het programma. Deze zijn hieronder kort genoemd. Meer informatie over de toepassing van de vereenvoudigde kostensoorten zal bij de openstelling gecommuniceerd worden.

Bij de projectselectie zullen criteria worden gebruikt ten gunste van "groene" oplossingen. Deze criteria zullen worden aangepast aan de aard van de interventie en zo breed mogelijk worden toegepast.

Opgenomen vereenvoudigde kostenopties (SCO's) zijn:

- Integrale Kostensystematiek (IKS) voor kennisinstellingen
- SCO1: standaard uurtarief van €55 voor personeelskosten.
- SCO2: standaard maandbedrag van €7.800 voor personeelskosten indien de medewerker de volledige werkweek aan het project werkt; of naar rato gebaseerd op het percentage van de tijd dat aan het project wordt gewerkt.
- SCO3: standaard uurtarief van €67, opgebouwd uit €55 voor personeelskosten een opslag van 40% voor alle overige subsidiabele kosten.
- SCO4: standaard maandbedrag van €9.600 voor personeelskosten, inclusief opslag overige subsidiabele kosten, indien de medewerker de volledige werkweek aan het project werkt; of naar rato gebaseerd op het percentage van de tijd dat aan het project wordt gewerkt.
- SCO5: over het totaalbedrag aan overige kosten derden (bijv. inhuur, aankoop, declaraties) wordt een forfait van 1% berekend dat alle kleine uitgaven tot €250 dekt. Uitgaven tot €250 kunnen daarmee niet meer gedeclareerd worden.

2.3.3 Communicatie en zichtbaarheid

Communicatiedoelstellingen, doelgroepen en kanalen

De communicatie rond het JTF-programma is in een landelijke samenwerking opgepakt. De focus ligt op het zichtbaarheid geven aan de programma's en projecten, het onderstrepen van het belang van de bijdrage van Europees geld aan de klimaattransities, en het ondersteunen van goedgekeurde projecten bij hun communicatieverplichtingen.

Er wordt door de Intermediaire Instanties, samen met de regio's, een specifieke communicatiestrategie opgesteld met regionale accenten.

De belangrijkste doelgroepen zijn:

1. (Potentiële) begunstigden
2. Belanghebbenden
3. Publieke doelgroepen
  - De politiek (besluitvoerders op lokaal-regionaal-landelijk-Europees niveau).
  - Het grote publiek (Nederlandse burgers).

Er wordt gewerkt met een cross-mediale aanpak waarin de volgende kanalen worden benut: een programmawebsite, het nationale webportaal europaomdehoek.nl, online media, evenementen en print media (o.a. factsheets en artikelen).

Strategische projecten

Als onderdeel van de communicatiestrategie zullen medio 2023 minimaal 6 projecten van strategisch belang worden aangewezen: één per regio. Strategische projecten zijn projecten die bijdragen aan het versterken van de regionale kracht van de industrie met als doel maatschappelijke én economische gevolgen van de transitie op te kunnen vangen. De projecten zijn een toonbeeld van samenwerking met een brede doelgroep in en tussen regio's en leveren een significante bijdrage aan de resultaat- en output indicatoren van het programma. Ook projecten met nauwe betrokkenheid van de industrie als geheel of een belangrijke bedrijfstak in de JTF-regio kunnen als strategisch aangemerkt worden. Tot slot is schaalbaarheid ook kenmerkend voor een strategisch project. Voor de zes strategische projecten worden aanvullende communicatie-inspanningen gedaan, waarbij de projecten, de Intermediaire Instanties en de Beheerautoriteit nauw samenwerken.

3 Territoriaal Plan voor een Rechtvaardige Transitie Nederland

3.1 Overzicht van het transitieproces en vaststelling van de zwaarst getroffen gebieden

3.1.1 Inleiding

De overgang naar duurzaam energie- en grondstoffengebruik en een circulaire economie (klimaat-transitie) tegen 2050 vormt één van de belangrijkste beleidsdoelstellingen van de Europese Unie. Deze doelstelling leidt tot een versnelling in het terugdringen van het gebruik van fossiele brand- en grondstoffen, het omvormen van de bestaande industrie en diversificatie naar nieuwe bedrijvigheid. Diversificatie houdt in dat wordt geïnvesteerd in nieuwe, duurzame bedrijvigheid in de JTF-regio's om toekomstige banen te creëren. Bij omvorming gaat het erom dat de bestaande industrie overgaat naar een duurzame productievorm. Bij zowel de omvorming als diversificatie van de economie is innovatie een belangrijk instrument om tot de transitie te komen. Zowel de omvorming als de diversificatie hebben grote gevolgen voor de arbeidsmarkt: huidige en toekomstige werknemers moeten nieuwe vaardigheden en kennis opdoen, zodat zij in de toekomst over de noodzakelijke kennis en vaardigheden beschikken.

3.1.2 Energie-en grondstoffentransitie

Om de transitie in gang te zetten is sinds december 2019 de wet verbod op kolen bij elektriciteitsproductie van kracht. De wet verbiedt vanaf 2030 elektriciteit op te wekken met behulp van kolen. Vanaf 2025 is het niet meer mogelijk elektriciteit op te wekken in een installatie met een rendement van minder dan 44%. Daarnaast is de Nederlandse regering van plan om in 2024 de gaswinning in Groningen te beëindigen.

Over het algemeen is de geleidelijke afbouw van fossiele productieprocessen op te delen in drie fases:

1. Efficiëntie, ontwikkelen van energie-infrastructuur, CO₂-afvang met permanente opslag (CCS) en het gebruik van afgevangen CO₂ (CCU), zoals gebruikmaken van reststromen (2020 t/m 2025);
2. Stappen naar nieuwe energiesystemen (2020 t/m 2030): (o.a. sluiting gaswinning en kolencentrales);
3. Vernieuwing van het grondstoffensysteem. Denk hierbij aan het vervangen van fossiele grondstoffen door duurzame alternatieven zoals groene waterstof en biograndstoffen (2020-2050).

3.1.3 Sociaaleconomische effecten

Banenverlies door afbouw fossiele productieprocessen

Banenverlies als gevolg van het afbouwen van fossiele economische activiteiten en de transformatie van fossiele banen zijn twee grote sociaaleconomische effecten waar actie op nodig is. In industrieën zoals de gaswinning, chemie, staal en de kolencentrales zullen duizenden banen verloren gaan. Om dit verlies op te vangen wordt in de JTF-regio's geïnvesteerd in om- en bijscholing en in de transitie van het gehele 'ecosysteem' van bedrijven, overheden en kennis- en onderwijsinstellingen.

Transitie zorgt voor transformatie van banen

De transformatie van fossiele banen zorgt daarnaast voor nieuwe eisen aan werknemers. Dit leidt tot een mismatch op de arbeidsmarkt met werkloosheid onder kwetsbare groepen en een nog groter wordend tekort aan geschikt (technisch) personeel. Deze krapte zal alleen maar toenemen als

gevolg van de transitie als niet op tijd wordt ingegrepen met om- en bijscholing. Daarbij komt dat de beperkte mobiliteit tussen de regio's de kansen op de arbeidsmarkt vermindert. Als de JTF-regio's niet slagen om in voldoende personeel te voorzien, gaan potentiële banen verloren. Een negatieve spiraal kan ontstaan als bedrijven wegtrekken en nieuwe bedrijven zich niet vestigen in deze regio's.

Doelgroepen in de arbeidsmarktinzet

Op basis van de sociaaleconomische effecten van de transitie worden drie hoofddoelgroepen onderscheiden waar grote arbeidsmarktopgaven spelen:

- Werkenden
- Jongeren
- Werkzoekenden en inactieven (inclusief jongeren)

Samenhang tussen sociaaleconomische effecten

Er is een sterke samenhang tussen de hierboven geschetste uitdagingen. Een scenario dreigt waarin vrijwel alle fossiele banen verdwijnen en mensen werkloos thuis komen te zitten, terwijl bedrijven tegelijkertijd niet aan voldoende personeel kunnen komen. Om dit op te kunnen vangen zet Nederland met het JTF-programma in op drie centrale samenhangende beleidsdoelstellingen ('sporen') zoals omschreven in hoofdstuk 1.

3.1.4 Begunstigden

Op detailniveau is aangegeven wie steun kan aanvragen per JTF-regio. Over het algemeen komen het mkb, grotere bedrijven (onder voorwaarden) en samenwerkingen tussen ondernemingen, onderzoeksinstellingen en overheden in aanmerking voor steun uit het JTF-programma.

3.1.5 Regionale aanpak en vaststelling gebieden

De Europese Commissie heeft in het Landenrapport van 2020 zes gebieden in Nederland genoemd die gekenmerkt worden door een grote afhankelijkheid van fossiele brand- en grondstoffen, én een sterke afhankelijkheid van fossiele industrie als werkgever: **de provincie Groningen en gemeente Emmen, IJmond, Groot-Rijnmond, Zeeuws-Vlaanderen en Vlissingen-Oost, West Noord-Brabant en Zuid-Limburg**. De JTF-middelen dienen te worden ingezet in deze zes genoemde regio's. Nederland heeft deze regio's geselecteerd op basis van de analyse van de Europese Commissie en een nationale analyse. De nationale analyse is gedaan aan de hand van dezelfde factoren als de analyse van de Europese Commissie.

De geselecteerde regio's kenmerken zich door een hoge CO₂-intensiteit¹, waardoor zij een grote bijdrage moeten leveren aan de nationale klimaatopgave (bijna 80%). Ze huisvesten het overgrote deel van de energie-intensieve industrie en vier kolencentrales. De regio's zijn kwetsbaar vanwege het belang van de energie-intensieve sectoren in de economie en de noodzaak in korte termijn deze sectoren te vernieuwen en te diversifiëren. De opgave voor deze regio's is extra groot, omdat deze transitie moet plaatsvinden binnen een landelijk zeer krappe arbeidsmarkt op het gebied van technisch geschoold personeel.

Deze kwetsbaarheid van de regio's wordt nog extra verzaagd door onderliggende sociaal-economische problematiek, zoals relatief hoge (langdurige) werkloosheid en demografische problemen. In vergelijking met de rest van Nederland, scoren een aantal regio's relatief hoog op het aandeel onbenut arbeidspotentieel. Ook zien we bij een aantal regio's het risico op ontvolking.

---

¹ De CO₂-intensiteit is de CO₂-uitstoot gedeeld door het bruto binnenlands product (bbp) van de economie of de toegevoegde waarde van een bedrijfstak.

Regio's met reeds aanwezige sociaaleconomische problemen kunnen de transitie minder goed opvangen. De voorgedragen regio's kennen binnen deze algemene kenmerken hun eigen specifieke problematiek en uitdagingen per regio.

3.2 Territoriaal Plan voor een Rechtvaardige Transitie IJmond

3.2.1 Beoordeling van de economische, sociale en territoriale gevolgen van de transitie

Inleiding

In het industriecluster van IJmond zorgt de staalindustrie voor veel (in)directe banen. De CO₂-uitstoot en -intensiteit van de regio IJmond ligt zeer hoog, evenals de druk op de leefomgeving. Het bredere Noordzeekanaalgebied (NZKG) zet in op bijna een halvering van CO₂-uitstoot in 2030 en bijna volledige reductie in 2050. De staalindustrie is een grote werkgever en economische drager die in het kader van de energietransitie flink zal moeten verduurzamen. Tata Steel Nederland (TSN) vormt de basis van het cluster, met daaromheen veel indirecte banen. De staalproductie vormt de basis van internationale waardeketens in de industrie (auto-industrie, bouw, verpakkingindustrie, witgoed, etc.) en zorgt voor banen in andere sectoren (installatie, onderhoud, logistiek, zakelijke diensten). Dit betekent dat de verduurzaming ook grote sociaaleconomische gevolgen met zich meebrengt. Het verlies van vele fossiele banen kan negatieve gevolgen hebben als niet op tijd wordt ingezet op om- en bijscholing van werkenden en werkzoekenden.

Het energieverbruik van bedrijven in de IJmond ligt hoog. Binnen de IJmond veroorzaken TSN en de centrale van Vattenfall Power Velsen samen 98% van de uitstoot. Deze installaties behoren tot de top 10 van hoogste CO₂-uitstoters in Nederland. Daarnaast stoten de centrales van de industrie in de IJmond diverse andere schadelijke stoffen uit, wat zorgt voor een hoge druk op de leefomgeving, grote maatschappelijke zorgen en negatieve gezondheidseffecten.

Transitiepad

De transitie verloopt in de volgende fasen:

- Stap 1a naar groen staal: Direct-gereduceerd ijzer (DRI) (2021-2030)
- Stap 1b (parallel aan 1a): diversificatie IJmond als energie en waterstof hub (2020-2030)
- Stap 2 naar groen staal: DRI 2 (2030-2040). (sluiting hoogovens)
- Stap 3: volledig groen staal (2030-2050).

Onderscheid krimpende sectoren en sectoren die een transformatie ondergaan

Met de transitie ontstaan er twee parallelle 'werkgelegenheidsstromen'. Enerzijds treedt banenverlies op in delen van de staalproductie en logistieke processen gericht op het verwerken van kolen en sinter door de afbouw van fossiele productie. Hier zullen de 550 banen van huidige medewerkers verdwijnen tot aan 2030. Anderzijds is er sprake van een nieuwe 'stroom' aan duurzame, niet-fossiele banen. Deze banen komen deels voort uit de transformatie van de staalsector (naar groen staal) en deels uit diversificatie (IJmond als energy hub). Hoe het saldo van beide stromen uitpakt, is van vele factoren afhankelijk. De regio slaagt er alleen in het verlies aan fossiele banen op te vangen, indien voldoende in nieuwe kennis, nieuwe infrastructuur en een toekomstbestendige arbeidsmarkt wordt geïnvesteerd (mét JTF-bijdrage).

Sociale en economische effecten van de transitie

Banenverlies

Het potentieel aantal getroffen banen in de staalindustrie bedraagt ca. 9.000 banen, plus de ca. 30.000 indirecte banen die voor een groot deel ook buiten de IJmond landen. Afgezien van de 550 banen in de verwerking van kolen en sinter die verdwijnen, is vanuit de industriepannen nog niet exact bekend hoeveel fossiele banen er op welk moment verloren gaan. Wel is een IJmond specifieke raming opgesteld voor het staalcluster en de overige industrie, die baanverlies met én zonder JTF-inzet in beeld brengt.

Risico op ontvolking

Door de ligging van de IJmond binnen de MRA (Metropoolregio Amsterdam) en de verwachte regionale groei van de bevolking is er geen direct risico op ontvolking. Echter, wanneer de uitfasering van fossiele banen in de staalindustrie onvoldoende gepaard gaat met het ontstaan van nieuwe banen, leidt dit tot oplopende werkloosheid en kan een negatieve sociaaleconomische spiraal ontstaan.

Behoeft aan omscholing

De klimaattransitie gaat gepaard met veranderingen in de aard van het werk. Digitale vaardigheden en IT-kennis in de industrie en kennis van duurzame technieken worden steeds belangrijker. In de staalindustrie zelf vinden tot aan 2030 de veranderingen voornamelijk plaats in het “upstream” deel van staalproductieactiviteiten, waar ongeveer 1.800 werknemers actief zijn. Hier is de behoefte aan bijscholing het grootst. Ook is er ook omscholing van werkenden nodig die hun baan verliezen in de staalindustrie en nieuwe werk vinden dat ontstaat als gevolg van diversificatie in de IJmond.

Klimaattransitie leidt tot krapte

Naast baanverlies en kwalitatieve veranderingen, veroorzaakt de klimaattransitie nog een derde arbeidsmarkteffect: een toenemend tekort aan technisch personeel en een groeiende kwalitatieve mismatch op de arbeidsmarkt, waarbij enerzijds mensen hun baan in de staalindustrie verliezen en – door verouderde kennis en vaardigheden – niet aan het werk komen, terwijl anderzijds duurzame, bedrijven niet aan geschikt personeel komen.

De arbeidsmarkt in de IJmond kenmerkt zich aan een lage werkloosheid. Met name het tekort aan technisch personeel en ICT-personeel groeit. Het PBL verwacht dat door de energietransitie de krapte verder toeneemt. De oplopende krapte werkt ontwrichtend voor de economie en maatschappij en belemmert de klimaattransitie, waar technisch geschoolden voor nodig zijn.

Potentieel aan economische diversificatie en ontwikkelingskansen

De IJmond kent kansen voor economische diversificatie: het stimuleren van opkomende sectoren buiten de staal. Belangrijke troeven hierbij zijn de strategische ligging aan zee en in het NZKG, de grote energievraag, de sterke energie-infrastructuur en de industriële kennisbasis in staal-, papier-, en brede maakindustrie. Aanvullende sterkten zijn de aanwezigheid van staal als grondstof voor windturbines, de plannen voor een energiehaven ten behoeve van wind op zee en diverse (geplande) windmolenparken op zee. Hierdoor heeft de IJmond de potentie energy hub te zijn voor het NZKG en de MRA: een plek waar energiestromen samenkomen, waar opslag en conversie naar andere energiedragers plaatsvindt en van waaruit innovatieve technieken op energieopwekking en -besparing worden ontwikkeld en geëxporteerd. Concrete kansen zijn:

- De IJmond als schone productie- en opslaglocatie voor groene waterstof, via een waterstof-backbone (infrastructuur voor transport van waterstof) verbonden met de rest van de MRA. De IJmond kan zo een sleutelpositie vervullen in de ontwikkeling van een ‘waterstof (hydrogen) hub’ in de MRA. Ook nieuwe waterstoftoepassingen zijn kansrijk, bijv. de productie van

synthetische brandstoffen of de toepassing van waterstof als brandstof in de industrie, zwaar vervoer (over weg en water) of de gebouwde omgeving;

- De IJmond als “slimme werkplaats” voor de productie, installatie, transport en onderhoud van bestaande en toekomstige wind- en zonneparken op zee, en als aanlandingsplaats voor elektriciteit van zee;
- De IJmond als hub voor de opslag, transport en hergebruik van CO₂;
- Innovaties op het gebied van duurzame en ‘smart’ industrie. Dit is kansrijk dankzij de kennisbasis in industrie in de IJmond én (in de bredere MRA) in digitale technologieën. O.a. duurzame papierproductie is kansrijk.

3.2.2 *Ontwikkelingsbehoeften en -doelstellingen*

De belangrijkste behoeften en beleidsdoelstellingen voor JTF-regio IJmond zijn het behoud van banen en de vermindering van CO₂-uitstoot ter bevordering van de volksgezondheid en een schonere leefomgeving. Deze vallen uiteen in drie met elkaar samenhangende sporen.

Spoor 1: Vernieuwing en versterking van de regionale economie.

Hierbij gaat het om investeringen in onderzoek en innovatie.

Voorbeelden van projecten/acties zijn investeringen in:

- Duurzame staalproductie o.b.v. Direct Gereduceerd ijzer, innovatieve vormen van elektrificatie in staalproductie en andere innovaties ter verduurzaming van de staalproductie;
- Innovatieve uitkoppeling van restwarmte uit elektrolyzers voor groene waterstof en uit de productie van groen staal;
- Ontwikkeling en opschaling van innovatieve groene waterstoftoepassingen, als brand- en grondstof in o.a. zwaar wegtransport, luchtvaart, scheepsvaart, energie en de maakindustrie;
- Ontwikkeling van innovatieve vormen van energieopwekking zoals drijvende zonne-energie en getijdenenergie;
- Innovatief hergebruik van afgevangen CO₂ als grondstof;
- Innovatie op ‘smart’ en duurzaam onderhoud en industrie: stimuleren van (digitale) innovaties t.b.v. een energie-efficiënte, slimme en circulaire industrie (o.a. door Innovatiecentra, fieldlabs).

Dit gebeurt door projecten in het mkb waarbij innovaties op industriële schaal (proeffabriek of -installaties) gedemonstreerd worden t.b.v. verdere opschaling en door de ondersteuning van innovatieclusters op bovengenoemde thema's (waaronder netwerkactiviteiten). Productieve investeringen in mkb die leiden tot diversificatie en nieuwe banen in de IJmond als duurzame energy hub op de hierboven genoemde focusgebieden. Dit wordt bereikt door investeringen in bedrijfsontwikkeling (haalbaarheidsstudies, ontwikkelen van nieuwe waardeketens, investeringsgereed maken van businesscases), innovatievouchers en onderzoeks- en innovatieprocessen op bovenstaande thema's.

Spoor 2: Investerings in technologie, systemen en infrastructuur met focus op diversificatie van de IJmondiale economie.

Hierbij gaat het om investeringen in het gebruik van technologie, systemen en infrastructuur

Voorbeelden van projecten/acties vallen binnen de volgende thema's:

- **Groene waterstofhub:** ontwikkelen en opschalen van opwek, transport, opslag en toepassingen van groene waterstof t.b.v. staal en overige sectoren (waaronder zwaar wegtransport, luchtvaart, scheepsvaart, energie en de maakindustrie). N.B. het JTF is voor waterstof complementair aan het RRF² van Nederland, waarbij in de IJmond de nadruk ligt op lokale aansluitingen, netwerken en innovatieve toepassingen;

---

² Herstel- en Veerkracht Faciliteit.

- **Groen staal:** investeringen in technologie, systemen en infrastructuur benodigd voor de transitie naar groen staal als toekomstbestendige werkgever;
- **Elektrificatie:** investeringen in de energie-infrastructuur (lokale 150 kV aansluitingen) en het toepassen van innovatieve oplossingen voor het tegengaan van netcongestie. N.B. er wordt geen aanleg van 380 kV-leidingen gesteund voor aanlanding van wind op zee;
- **CO₂-infrastructuur** voor innovatief hergebruik.

Investeringen in hernieuwbare energie voor duurzame, 'smart' industrie:

- **Slimme werkplaats voor duurzame energie:** uitbouw van 'technische werkplaatsen' voor wind op zee (o.a. in energiehavens);
- **Innovatieve energie-efficiënte oplossingen** in de industrie die breder kunnen worden vermarkt (bv. Innovatieve elektroboilers of elektrificatie van industriële processen);
- **Online energieplatforms** voor de uitwisseling van groene energie (Business-to-Business).

NB: niet de productie van groene energie of energiebesparing op zich wordt gefinancierd, maar investeringen die bijdragen aan innovatieve verdienmodellen en nieuwe banen (diversificatie).

Investeringen in kennis en infrastructuur voor duurzame, 'smart' en circulaire industrie:

- **Digitale werkplaats voor het mkb** ter stimulering van (digitale) innovaties die bijdragen aan een circulaire industrie en aan de energietransitie.
- **Nieuwe bedrijvigheid in relatie tot de circulaire economie** o.a. het digitaal inzichtelijk maken en benutten van circulaire reststromen door afvalscans.

Spoor 3: Wendbare en weerbare beroepsbevolking met focus op een transitie naar een toekomstbestendige arbeidsmarkt:

Hierbij gaat het met name om investeringen in het aantrekken en behoud van banen en het opleiden en ontwikkelen van (technisch) personeel in de industrie.

Voorbeelden van te ondersteunen acties/ projecten zijn gericht op bij- en omscholing van werknemers en werkzoekenden:

- Leven Lang Ontwikkelen en ontwikkeling van vaardigheden: bijscholing en een leven lang ontwikkelen van technisch personeel in de (staal)industrie, van alle leeftijden en opleidingsniveaus, bijv. via fieldlabs, kennis- en expertisecentra en programma's voor het vergroten van de (digitale) vaardigheden waar de klimaattransitie om vraagt (o.a. door de inzet van vouchers voor het mkb rondom scholingstrajecten). En kennisontwikkeling bij publieke instanties gericht op het (ruimtelijk) faciliteren en stimuleren van duurzame economische activiteiten;
- Kennistoepassing op de werkvloer door 'vaardigheden labs' en proefopstellingen bij bedrijven op te richten, gekoppeld aan (innovatie)projecten onder de sporen 1 en 2;
- Acties die bijdragen aan duurzame en inzetbaarheid waarin iedereen mee kan (inclusief), waaronder job carving³, job en life coaching, ondersteuning bij aanpassingen op het werk en overige maatregelen die duurzame inzetbaarheid vergroten (denk aan het activeren van werkgevers om ieders talent te benutten).
- Begeleiding van werkzoekenden bij het zoeken van een baan;
- Baanbegeleiding van werkzoekenden die hun baan verliezen in de staalindustrie, met specifieke aandacht voor langdurig werklozen en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. En stimulering van mobiliteit op de arbeidsmarkt door de koppeling te leggen met arbeidsmarktbeleid van buurregio's;
- Aantrekken en behoud van talent: o.a. acties die de bekendheid van de techniek als werkgever vergroten, en begeleiding van niet-werkenden (waaronder ook studenten en jongeren) naar een baan in de techniek (denk aan oriëntatie, kennis- en expertisecentra, een 'servicepunt techniek').

³ Job carving is het opdelen van functies om banen te creëren voor mensen met een beperking.

Doelgroepen: Het JTF is bedoeld voor het gehele 'ecosysteem' van mkb, grootbedrijf, en kennis- en arbeidsmarktpartijen:

- Het **mkb** geldt als primaire doelgroep voor innovatiebevordering. Doel is het mkb te stimuleren innovaties voor een duurzame staalindustrie én voor de IJmond als energy hub te ontwikkelen. Het mkb is ook een belangrijke doelgroep voor andere acties.
- Het **grootbedrijf** vormt met TSN de kern van de staalindustrie. Betrokkenheid van het grootbedrijf is daarom in enkele projecten voorzien, in samenwerking met het mkb en andere partijen. In enkele gevallen gaat het om productieve investeringen .

De belangrijkste doelgroepen onder de drie sporen zijn:

- Het mkb, incl. start- en scale-ups is de primaire doelgroep in spoor 1 en partner in spoor 2 en 3
- Participatie van het grootbedrijf is in enkele specifieke gevallen voorzien, onder strikte voorwaarden (zie hieronder)
- Kennis- en onderwijsinstellingen (MBO, HBO, WO) en samenwerkingsverbanden/koepelorganisaties
- Overheden: gemeenten (op arbeidsmarkt), arbeidsmarktregio's, Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en havenbedrijven
- Overige arbeidsmarktpartijen: vakbonden, werkgeversorganisaties, regionale mobiliteitsteams
- Arbeidsmarkt doelgroepen: werkenden in de (staal)industrie en de publieke sector, werkzoekenden, zij-instromers en studenten, allen met relatie met de klimaattransitie en binding met de regionale arbeidsmarkt

Kloofanalyse productieve investeringen in grootbedrijf

JTF IJmond ondersteunt drie acties waarbij productieve investeringen in het grootbedrijf plaatsvinden:

1. **H2ermes Infrastructuur:** algemene vulinfrastructuur voor groene waterstof t.b.v. benutting door mkb in duurzame weglogistiek, short-sea scheepvaart, luchtvaart, energieproductie en meer. Betrokken grootbedrijf: HyCC, mogelijk GP Groot.
2. **Uitkoppeling restwarmte H2ermes** (groene waterstofproductie) t.b.v. een openbaar warmtenet voor bedrijven en inwoners. Betrokken grootbedrijf: o.a. HyCC, TSN (niet als begunstigde).
3. **NXT Hydrogen:** het duurzame tankstation van de toekomst (groene H2-infrastructuur voor weg- en scheepstransport). Betrokken grootbedrijf: GP Groot.

Deze projecten voldoen aan de vereisten uit de JTF-verordening en het Staff Working Document.

De projecten:

- Zijn noodzakelijk voor de uitvoering van het TJTP (door de realisatie van de benodigde infrastructuur voor de creatie van toekomstbestendige, duurzame banen en daarmee het opvangen van transitie-effecten);
- Dragen bij aan de klimaattransitie;
- Zijn noodzakelijk voor baancreatie. Een kloofanalyse toont aan dat zij het verschil overbruggen tussen verwacht baanverlies door de transitie en potentiële baancreatie door JTF -investeringen in het mkb (getallen betreffen de mutatie tussen 2022 en 2030, directe plus indirecte werkgelegenheid samen):
  - verwacht baanverlies door transitie: 2.100 banen
  - totale bijdrage JTF aan baanbehoud: 1.800 banen
  - waarvan banencreatie bij mkb: 900 banen
  - waarvan banencreatie bij grootbedrijf: 900 banen (Project 1: 150 banen, 2: 90 banen, 3: 75 banen, overige projecten (niet-productief) met grootbedrijf: 350 banen, bijdrage aan banen in nieuwe waterstofeconomie: 235).
  - leiden niet tot relocatie;
  - en betreffen initiële investeringen.

3.2.3 Samenhang met andere programma's

Het JTF IJmond draagt bij aan doelen op zowel lokaal, regionaal, landsdelig, nationaal en Europees niveau. Daarnaast is ook samenhang met andere programma's.

Samenhangende programma's:

- Klimaatakkoord
- Grondstoffenakkoord
- Nationaal Programma Waterstof (NWP)
- LLO Leven Lang Ontwikkelen
- Regionale Innovatiestrategie (RIS3) 2021-2027 West-Nederland
- Transitieplan JTF IJmond (RTP)
- Regioplan NZKG
- Cluster Energie Strategie (CES) 1.0. NZKG
- De Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid
- MRA Agenda IJmond
- Made in IJmond gebiedsprogramma
- Techport- Meerjarenplan 2019-2022
- Regionale aanpak Arbeidsmarkt Zuid-Kennemerland en IJmond 2020-2022
- Regionale Uitvoeringsagenda RPA Noord-Holland Noord
- House of Vaardigheden
- Human Capital Agenda Klimaatopgave (HCA K)
- Manifest Werken & Ontwikkelen 2030
- Roadmap Plus van Tata Steel/TSN

Samenhang met Europese relevante programma's

Het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) richt zich op mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie zoals statushouders, langdurig werklozen, mensen met een arbeidsbeperking, oudere werklozen, kwetsbare jongeren en gedetineerden. Het JTF is hier onderscheidend aan door:

- Thematische focus (opvangen gevolgen klimaattransitie);
- Sectorale focus (staalindustrie);
- Doelgroep (de onderkant van de arbeidsmarkt, maar ook werkenden en werklozen);
- Geografische focus (IJmond centraal).

Daarnaast is er samenhang met het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) Kansen voor West 2021-2027 en o.a. verschillende Interreg programma's. Om de complementariteit (de programma's vullen elkaar aan) van JTF met EFRO zo groot mogelijk te laten zijn, wordt – naast de specifiekere focus van het JTF – ook voorzien dat het JTF zich op grootschaliger projecten richt, voorbij prototyping/praktijktest, richting demonstratie en proeffabrieken.

Samenhang met geplande steun uit andere pijlers van het mechanisme

IJmond is voornemens in te zetten op pijler 2 en 3 van het Just Transition Mechanism (JTM) voor onder meer de financiering van projecten op het gebied van warmtenetten. Als concreet project heeft HVC met gemeenten en woningcorporaties de businesscase voor het 'Warmtenet IJmond' in ontwikkeling. Daarnaast is ook overige inzet van de JTM pijlers 2 en 3 mogelijk t.b.v. spoor 2.